

Eurooppa liputti IMF:n kevätkokouksissa avoimen kaupan ja keskuspankkien itsenäisyyden puolesta

25.4.2025 – Kansainvälinen talous, IMF

KIRJOITTAJA

Olli Rehn

Johtokunnan puheenjohtaja

Kansainvälinen valuuttarahasto IMF perustettiin 80 vuotta sitten, mutta kevätkokouksissa Washingtonissa ei onnittelulauluja kuultu. Kansainvälinen talous on nyt yhtä arvaamaton kuin Kehä ykkönen maanantaiaamuna. Kaistat menevät ristiin, vanhat säännöt ei enää päde ja navigaattori huutaa: "Uusi reitti lasketaan." Tullit ja tariffit ovat tehneet paluun – mutta kukaan meistä ei kyllä tilannut tätä retroversiota.

Vapaakauppa, tuo hyvin palvellut järjestelmä, on kriisissä. IMF sanoi suoraan: tullit nostavat hintoja, hämmentävät logistiikkaketjuja ja tekevät maailmankaupasta nykivää. Ja vaikka ekonomistit ovat asiasta yhtä mieltä, näitä neuvoja ei ole Yhdysvaltain hallinnossa kuultu.

Kauppasota jarruttaa kasvua

Euroopan talous nojaa vapaakauppaan. Kun kauppaa rajoitetaan, kone käy vajaateholla. IMF:n mukaan EU:n kasvu on tänä vuonna 0,8 % ja ensi vuonna 1,2 %. Vauhti ei päästä huimaa, mutta pysytään sentään liikkeessä. Yhdysvaltain kasvuennusteita heikennettiin tätäkin enemmän.

Inflaatioon tullien vaikutukset ovat ristiriitaisia. Yhdysvalloissa ne vauhdittavat inflaatiota, mutta euroalueella vaikutus on kahdensuuntainen: yltäältä tulee hintapaineita, toisaalta heikentynyt kysyntä vaimentaa inflaatiota.

Tätä inflaatio- ja kasvunäkymää vasten olemme EKP:n neuvostossa jatkaneet koronlaskuja. Ne tukevat kotitalouksien ostovoimaa ja yritysten investointeja. Euriborit ovat laskeneet yli 2 prosenttiyksikköä huipustaan.

Rahapolitiikan tulee olla aktiivista ja ketterää. EKP:n neuvosto säilyttää täyden toimintavapauden, kun epävarmuus on suurta. Kokoonnumme seuraavaksi kesäkuun alussa päättämään koroista. Saamme päätöksenteon tueksi kattavan analyysin euroalueen inflaatio- ja kasvunäkymistä ja rahoitusolojen kehityksestä.

Monenkeskinen yhteistyö ja vahvat instituutiot suojaavat pieniä maita

IMF:n mukaan riskit rahoitusjärjestelmän vakaudelle ovat lisääntyneet. Tämä johtuu erityisesti globaalien rahoitusolojen nopeasta kiristymisestä.

Viime viikkojen käymistila markkinoilla muistuttaa siitä, miten tärkeää on keskuspankkien itsenäisyys. Rahapolitiikan tavoitteen eli hintavakauden saavuttaminen vaatii itsenäisyyttä poliittisesta paineesta.

Euroopassa keskuspankkien itsenäisyys on tukevasti ankkuroitu EU:n perussopimukseen. Sen arvon näkee päivittäin eurojärjestelmän toiminnassa, niin periaatteessa kuin käytännössäkin.

Yhdysvaltojen hallinnon toimet ovat lisänneet epävarmuutta, vaikka ulostulot IMF:n kokousviikolla ovat olleet odotuksia sovinnoisempia. Kansainvälisen valuuttarahaston rooli makrotalouden kannalta kriittisten kysymysten – kestävän talouskasvun, velkakestävyyden ja vakaan rahoitusjärjestelmän – ratkaisemisessa on jatkossakin aivan olennainen.

Kaiken arvaamattomuuden keskellä Euroopan on pidettävä oma pesä kunnossa, pysyttävä yhtenäisenä ja osoitettava kykynsä uudistua. Euroopan ja Suomen on pystyttävä suunnistamaan niin, että vahvistamme yhteistä puolustustamme ja taloutemme kilpailukykyä ja kriisinkestävyyttä.

Moottoritie on kuuma – mutta meidän ei tarvitse palaa. Tarvitaan kuitenkin yhteinen, oikea suunta, jotta Eurooppa pärjää voimapolitiikan maailmassa.

Avainsanat

IMF, keskuspankit, tullit , maailmantalous, kauppasota, Eurooppa